

Motion till riksdagen

1985/86:Jo424

Göthe Knutson m. fl. (m)

Projektet Laxfond för Vänern

Turistnäringen har fått en växande betydelse för Värmlands län och för Skaraborgs län. Förutsättningarna finns för att göra turismen som näringsgren verkligt betydelsefull och expansiv i de tre länen kring Vänern.

En av tillgångarna är just Vänern, norra Europas största insjö. Här finns stammar av Klarälvslox, Gullspångslox, Klarälvsröding och Gullspångsöring.

Vänern kan, säger allt fler experter på sportfiske och turism, bli ett fisketuristiskt eldorado. Förutsättningarna finns nämligen att göra Vänern till Europas bästa laxfiskesjö. Vänerlax och Vänerfiske kan bli ett världskänt begrepp.

För att åstadkomma detta krävs emellertid att en betydande satsning sker på utsättning av smolt, och att reproduktionsanläggningar uppförs i Vänerlänen.

Situationen i dag

Laxavkastningen var i början på 1970-talet nere i några få ton per år. 1984 hade den genom utsättningarna stigit till 66 ton. Hela yrkesfisket i Vänern inbringade 9,8 milj. kr. i förstahandsvärde. Därav utgjorde laxfångsten 1,7 milj. kr. Laxen är alltså av väsentlig betydelse för yrkesfisket och än mer för yrkesfiskets utvecklingsmöjligheter. För närvarande har 75 personer yrkesfiskelicens. Därutöver finns ett ganska stort antal binäringsfiskare.

Laxbeståndets största potentiella värde ligger emellertid i fritidsfiskemöjligheterna. Inget är tillnärmelsevis så attraktivt för sportfiskaren som ett gott laxfiskevatten. Genom de undersökningar som gjordes bl. a. i samband med laxutredningen har det framgått att laxfiskaren i de sammanlagda utgifterna för sitt fiske är beredd att per kilo betala upp till åtta gånger så mycket som laxens köttvärde.

Stora förutsättningar

Vänern har i dag inte mindre än 35 olika fiskearter och är därmed den artrikaste sjön i Sverige. Den har flest sikarter – fem stycken – och den har landets mest snabbväxande och största insjööring. Men framför allt är Vänern ensam i landet om att hysa bestånd av relikat atlantlax, dvs. en havslevande art som inspärrats i sötvatten och anpassats till liv i sötvatten.

Till yttermera visso rymmer detta laxbestånd ett delbestånd – Gullspångslaxen – som måhända är en av de värdefullaste laxfiskarna i världen.

Mot. 1985/86

Jo424

Vänerns naturliga förutsättningar för fiske är således mycket goda. Detta är en bedömning som görs av alla fiskeexperter.

En annan utgångspunkt för bedömningen av Vänerns förutsättningar för ett omfattande sportfiske, som ger inkomster åt turistnäringen i de tre Vänerlänerna, är det faktum att Vänern har ett fördelaktigt geografiskt läge. Här finns stora befolkningscentra på nära avstånd. Dessutom ligger Vänern rätt nära kontinenten.

Det finns således alla skäl att starkt utveckla sportfisket efter framför allt lax i Vänern.

Projektet Laxfond för Vänern

Den omfattning fisketurismen kan få blir naturligtvis beroende av hur mycket fisk som Vänern framdeles kan avkasta. Redan med nuvarande yrkes- och sportfiske är det nödvändigt att åtgärder sätts in för att trygga beståndet av lax och öring.

För att åstadkomma detta och framför allt i syfte att göra Vänern till ett "fiskeeldorado" startades under år 1985, på initiativ av länsstyrelsen i Värmlands län, ett projekt kallat Laxfond för Vänern.

Projektet skall lägga fram förslag till handlingsprogram i syfte att väsentligt och varaktigt öka sysselsättnings- och rekreativmöjligheterna i Vänerområdet genom att bl. a. i hög grad öka tillgången på lax och öring i Vänern samtidigt som förslag till åtgärder skall presenteras för att bevara Vänerns unika och synnerligen värdefulla lax- och öringsstammar.

I projektarbetet deltar, förutom länsstyrelser, bl. a. Sveriges Turistråd samt representanter för fiskeristyrelsen, Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund, Sveriges fiskevattenägarförbund och de regionala turistorganisationerna.

I projektets referensgrupp ingår därutöver företrädare för berörda lands- ting, kommunförbundets länsavdelningar, utvecklingsfonder, Vänerns Fiskareförbund.

200 ton Vänerlax redan år 1990

Projektet Laxfond för Vänern har listat upp följande åtgärder och syften:

- Återställa vissa naturliga reproduktionsområden för Vänerns stammar av lax och öring.
- Förstärka skyddet av naturligt reproducerad lax och öring i fiskebestämmelserna för Vänern.
- Förbättra tillsynen av fiskebestämmelserna efterlevnad, odla och sätta ut så stora mängder lax och öring i Vänern som det är möjligt av biologiska och andra skäl.
- Successivt utveckla en kommersiellt lönsam fisketurism i Vänerområdet.
- Skapa förutsättningar för ökad lönsamhet i yrkesfiske och ökad matfiskodling i Vänern.

Projektet har satt som ett första mål att omkring år 1990 nå upp till årliga återfångster av lax och öring på ca 200 ton (för närvarande drygt 60 ton/år). För att nå detta mål bedömer projektgruppen att, utöver de utsättningar som redan görs i dag, årliga utsättningar av minst 500 000 smolt behövs under ett antal år framöver.

Här är tillgången på utsättningsbar smolt av betydelse. Projektgruppen bedömer att ca 100 000 lax- och öringssmolt finns tillgänglig för utsättning under 1986 till en kostnad av två (2) milj. kr. Härtill kommer kostnader för märkning (möjliggör en uppföljning av utsättningarnas effekt) av 10 % av antalet, försök med s. k. delayed release (fördröjd utsättning) på 3-4 olika platser i Vänern, transporter m. m.

Totalkostnaden beräknas till 2 250 000 kr.

Åtgärder nödvändiga

Undertecknade motionärer ser projektet Laxfond för Vänern som mycket angeläget och finner det naturligt att det klassas som ett riksintresse att Vänerns förutsättningar som fiskesjö och "ett sportfiskeeldorado" tillvaratas på bästa sätt.

Vi tror också på projektet så som det är upplagt, och förutsätter då att regeringen i samarbete med de tre länsstyrelserna på allt förnuftigt sätt kommer att se till att projektet genomförs med de målsättningar som här i motionen finns angivna.

Hemställan

Med hänvisning till den utförliga beskrivning vi här gjort och vad som i övrigt anförs i motionen hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om projekt *Laxfond för Vänern*,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till finansiering av projektet *Laxfond för Vänern* inom ramen för de medel som är tillgängliga för regionalpolitiska projekt av liknande slag.

Stockholm den 27 januari 1986

Göthe Knutson (m)

Sten Svensson (m)

Ivar Virgin (m)

Arne Andersson (m)

i Ljung

Gullan Lindblad (m)

Sten Sture Paterson (m)